

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ «Δεν πιστεύω ότι θα λυθεί το Κυπριακό»

Του Σωτήρη Παπαδόπουλου

Μακαριότητα, η αναφορά που κάνατε για τη ΔΔΟ ήταν ότι αποτελούσε μια ρατσιστική λύση. Σήμερα γιατί έχετε αλλάξει ρότα;

Προσωπικά θεωρώ την ομοσπονδία εφαρμοζόμενη σε μεγάλα κράτη, διότι είναι ένα είδος αποκέντρωσης. Για τα μικρά κράτη δεν εξυπηρετεί. Επειδή όμως όλος ο πολιτικός κόσμος, από την άκρα αριστερά μέχρι την άκρα δεξιά, δέχθηκαν την ομοσπονδία, η Εκκλησία δεν επιθυμεί να διαιρεί τον κυπριακό λαό. Γι' αυτό κάνει αυτήν την υπέρβαση να συνεργαστεί μέσα σε αυτό το πνεύμα της ομοσπονδίας. Αλλά έχει ξεκαθαρίσει ότι θέλει καθαρή ομοσπονδία.

Με κεντρική κυβέρνηση πανίσχυρη και οι δύο πολιτείες περισσότερο να έχουν τα της θρησκείας, τα της κουλτούρας κ.τ.λ. Δηλαδή μία θα είναι η ιθαγένεια, η κυπριακή, την οποία θα εκφράζει η κεντρική κυβέρνηση. Μία θα είναι η εξωτερική πολιτική, μία θα είναι η οικονομία, μία θα είναι η Κεντρική Τράπεζα, που θα υπάγονται στην κεντρική κυβέρνηση. Δεν είμαι υπέρ της χαλαρής ομοσπονδίας, της συνομοσπονδίας ή κάτι χειρότερο. Και έχω κάποιες επιφυλάξεις, γιατί η Τουρκία ομιλεί συνεχώς περί δύο κρατών. Τώρα αν εννοεί τις πολιτείες, έχει καλώς. Θα το δούμε βέβαια αυτό στις συνομιλίες.

Αναφέρατε ότι όλα τα κόμματα, από την άκρα αριστερά μέχρι την άκρα δεξιά, δέχθηκαν την ομοσπονδία. Ωστόσο υπάρχουν ήδη δύο κόμματα που μιλούν εναντίον της ΔΔΟ, ενώ συζητήσεις στο παρασκήνιο υπάρχουν και σε άλλα κόμματα.

Θέλω να πιστεύω ότι ο καθένας από τα «μικρά» κόμματα, για να συγκρατήσει τους οπαδούς, έφτασαν σε αυτό το σημείο. Διότι έχουμε την ομόφωνη απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου. Αυτό το «φρούτο» άρχισε τελευταίως. Έχω τη δυνατότητα μερικά πράγματα να τα καταλαβαίνω. Είναι κεραυνός εν αιθρία. Έκανε μια δήλωση ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ. Τη σέβομαι καθώς είναι ο Πρόεδρος, ξέρει τι κάνει. Έχει όμως περάσει από τα όργανα του κόμματος και έχουν κατασταλάξει, ή απλώς θέλει να συγκρατήσει τους οπαδούς του να μην πάνε κάπου αλλού και άρχισαν να μη δέχονται την ομοσπονδία; Την ομοσπονδία την έχουν δεχθεί τα Ηνωμένα Έθνη, οι μεγάλες δυνάμεις. Πολύ φοβάμαι ότι αύριο θα μας πουν ότι δεν είστε σοβαροί. Βέβαια θα περιμένουμε και τις εκλογές, για να δούμε τι θα πάρουν αυτά τα κόμματα.

Θα προλάβουμε τις βουλευτικές εκλογές;

Υπάρχει μία αλλαγή κλίματος, αλλά ακόμη δεν μπήκαμε στις συνομιλίες. Αυτή η ευφορία θα διατηρηθεί; Έχω πολλές αμφιβολίες. Γι' αυτό καλύτερα να περιμένουμε να δούμε δείγματα γραφής. Εμείς ευχόμαστε να πάνε όλα καλά, το εθνικό μας πρόβλημα μετά από μισό και πλέον αιώνα να βρει το τέλος του, τη λύση του. Αλλά τη λύση και όχι τη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, για να ζήσουν ευτυχισμένες και οι δύο κοινότητες, όλος ο κυπριακός λαός.

Δηλαδή, βλέπετε κάτι το διαφορετικό στη διαδικασία που ακολουθεί ο κ. Αναστασιάδης σε σχέση με τη διαδικασία που ακολούθησε ο κ. Χριστόφιας;

Δεν θέλω να εισέλθω τώρα σε λεπτομέρειες και δεν εξαρτάται από τη δική μας απόφαση αν θα λυθεί ή όχι το Κυπριακό. Το «επάνω» χέρι το έχει, δυστυχώς, η Τουρκία, που είναι δυνατή και εμείς είμαστε οι αδύνατοι. Και αν δεν έχει λυθεί το Κυπριακό μέχρι σήμερα, δεν φταίμε εμείς αλλά η Τουρκία, με τις μαξιμαλιστικές θέσεις της. Που θέλει να εξισώσει το 18% με το 82%, που δεν μπορεί να γίνει. Πέρασαν 42 χρόνια και δεν έχει συζητήσει το εδαφικό, δεν έχει συζητήσει το περιουσιακό. Επιτέλους, πρέπει αυτά τα θέματα να συζητηθούν και να δούμε. Αν δεν έχουμε συγκλίσεις, οι συνομιλίες κάπου θα φρακάρουν και θα φτάσουν στο τέλος.

Σήμερα η Τουρκία θεωρείτε ότι είναι ώριμη να ξεφύγει από τις μαξιμαλιστικές, όπως τις χαρακτηρίσατε, θέσεις της;

Γνωρίζοντας τον κ. Ερντογάν και βλέποντας πώς συμπεριφέρεται, με όλη την αλαζονεία του, δεν πιστεύω ότι θα φτάσουμε σε μια αίσια λύση που να είναι ευτυχισμένοι Ε/κ και Τ/κ, και να ζήσουμε ξανά όπως επί αιώνες.

Το 2013 είχατε στηρίξει τον κ. Αναστασιάδη. Με γνώμονα το εθνικό ζήτημα, θεωρείτε ότι καλώς το πράξατε;

Νομίζω ναι. Προσπάθησε να πετύχει όσο δυνατόν το καλύτερο. Αλλά και πάλι δεν εξαρτάται από εμάς. Όταν έγινε εκείνο το έγγραφο με τον κ. Έρογλου, είχα πληροφορίες ότι πολλές φορές, πάνω από 15 φορές, πήγαινε (το έγγραφο) στα κατεχόμενα και το επέστρεφαν. Σίγουρα δεν έγινε το κείμενο που θέλαμε. Αλλά δύο σημεία του κειμένου με ικανοποιούν. Δηλαδή, αν δεν συζητηθούν και δεν συμφωνηθούν όλα, δεν ισχύει τίποτα. Και στην περίπτωση λύσης ομοσπονδιακής, όποια κοινότητα φύγει θα είναι ψευδοκράτος, δεν θα είναι ευρωπαϊκό κράτος. Αυτές είναι δύο δικλίδες ασφαλείας. Επαναπαύομαι κάπως με αυτά τα σημεία, αλλά, όπως είχα δηλώσει όταν είχα δει το έγγραφο, δεν πιστεύω ότι θα φτάσουμε στο τέλος. Εάν το περιθώριο μέσα στο οποίο θα κινηθούμε δεν μπορούσαμε να φτάσουμε σε συμφωνία, όταν θα φτάσουμε στις λεπτομέρειες του προβλήματος τι θα γίνει;

Στις κινήσεις που πρέπει να γίνουν για τα ΜΟΕ πρέπει να προστεθεί το ζήτημα με τους χώρους λατρείας;

Έχουμε μια πορεία ως Εκκλησία σε αυτόν τον τόπο 2000 χρόνια. Έχουμε αξιόλογα μνημεία. Έχει 42 χρόνια που μερικά στα κατεχόμενα έχουν καταρρεύσει, άλλα είναι υπό κατάρρευση, άλλα έχουν γίνει μουσουλμανικά τεμένη. Θέλουν όλα συντήρηση και εκείνα που έγιναν μουσουλμανικά τεμένη πρέπει να επιστραφούν. Ό,τι καταστραφεί, ιδίως αν είναι από τα μνημεία του 10ου μέχρι του 16ου αιώνα, αν καταρρεύσουν δεν ξαναχτίζονται. Γι' αυτό είναι ζωτικής σημασίας η κουλτούρα μας.

Έχω πει στον Πρόεδρο Αναστασιάδη, μέσα σε αυτά τα ΜΟΕ πρέπει να μας επιτραπεί η συντήρηση αυτών των μνημείων. Είναι πολύ πιο σημαντικό η συντήρηση των ναών μας από το

άνοιγμα των οδοφραγμάτων. Πολλά βέβαια έχουν λεηλατηθεί, χάσαμε πολλές χιλιάδες εικόνες. Αλλά να μην καταστραφούν όσα υπάρχουν. Προγραμματίζεται μια συνάντηση για το ζήτημα αυτό. Εμείς έχουμε προστατεύσει όλα τα τεμένη που βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές.

Για τους δικούς μας ναούς στα κατεχόμενα δεν θέλουμε να τα συντηρήσουν, αλλά να μας επιτρέψουν να τα συντηρήσουμε εμείς. Κάναμε εκκλησιαστικές επιτροπές σε όλες τις κατεχόμενες ενορίες, που αν μας επιτρέψουν να συντηρήσουμε, θα καλέσουμε αμέσως όλες τις επιτροπές και θα τους παρακαλέσουμε να βρουν χωριανούς που μπορούν να βοηθήσουν στη συντήρηση. Εμείς θα τους παρέχουμε όλα τα υλικά και αυτοί θα βάλουν την τέχνη τους. Εάν έχουμε δηλαδή 150 - 200 χωριά, να έχει το κάθε χωριό το συνεργείο του. Άρα θα γίνει ένα εργοτάξιο από τη μια άκρη των κατεχομένων ως την άλλη και μπορούμε μέσα σε ένα χρόνο να συντηρήσουμε όλα τα μνημεία.

Φεύγουμε από το Κυπριακό και πάμε στην οικονομία. Τι πρέπει να γίνει στην πραγματική οικονομία, στους άνεργους, στους επιχειρηματίες που έκλεισαν οι δουλειές τους, στον κόσμο δηλαδή που καθημερινά βιώνουν τον δικό τους Γολγοθά, για το πώς θα τα βγάλουν πέρα;

Είναι γνωστό ότι χωρίς ανάπτυξη η οικονομία δεν πάει μπροστά. Άρχισε να ανατέλλει κάποια προσπάθεια, ότι θα αρχίσουν να γίνονται αναπτύξεις. Πιστεύω ότι αυτήν τη στιγμή δεν έχουμε τράπεζες. Η Τράπεζα Κύπρου, που είναι η σπονδυλική στήλη της οικονομίας, ο μιν Εκτελεστικός Δ/ντής είναι υπό παραίτηση, αλλά και ο Πρόεδρος του Συμβουλίου είναι υπό παραίτηση. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι και η Κεντρική Τράπεζα δεν πάει καλά, διότι και η κ. Γιωρκάτζη, πολλοί θεωρούν, ότι πιέζεται να υποβάλει παραίτηση. Η Ελληνική Τράπεζα έχει αλλάξει πολλούς υπαλλήλους, δεν ξέρω πού πηγαίνει. Βλέπω μια χαλαρότητα στις τράπεζες. Δεν δουλεύουν σωστά και δεν βοηθούν στην ανάπτυξη. Και χρήματα υπάρχουν. Ξέρω ότι στην Ελληνική υπάρχουν παραπάνω από €2 δις. Δεν βλέπω να γίνονται δανειοδοτήσεις.

Τι έχει γίνει με την υπόθεση του Ούγγρου επενδυτή στην Πάφο, αλλά και για άλλες περιπτώσεις που προσπαθήσατε να φέρετε επενδυτές;

Ως Εκκλησία προσπαθήσαμε τα δύο τελευταία χρόνια να βρούμε επενδυτές από το εξωτερικό. Και μάλιστα προσπαθούμε να κάνουμε συνεταιρισμούς. Έχουμε γη να δώσουμε που μπορούν να κτιστούν ξενοδοχεία, πολυκατοικίες, επαύλεις κ.τ.λ. και οι περισσότεροι φοβούνται να

ξεκινήσουν αυτήν την προσπάθεια και μερικοί θέλουν αντί πινακίου φακής να πάρουν τα ακίνητά μας. Με τέτοια νοοτροπία δεν μπορώ να πιστέψω ότι θα υπάρξει ανάπτυξη. Μερικοί ήρθαν και επένδυσαν στις τράπεζες για να βρουν την ευκαιρία να αρπάξουν μερικά «φιλέτα», για να κερδίσουν περισσότερο.

Αυτή η νοοτροπία δεν μου αρέσει και όσες φορές είχα συναντήσεις με εκπροσώπους των τραπεζών, ξεκινώντας από τον κ. Ρος, που του μίλησα ξεκάθαρα όταν ήρθε να με δει, είπα ότι διαφωνώ. Οι τράπεζες οφείλουν να δώσουν χρόνο στους χρεώστες. Ένας που έχασε τη δουλειά του, ένας που έχασε την επιχείρησή του, πώς θα εξοφλήσει; Άρα χρειάζεται χρόνος για να επαναλειτουργήσει η δουλειά του, ώστε να έχει την ευκαιρία να ξαναμπορέσει να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του.

Για την περίπτωση, τώρα, του Ούγγρου επιχειρηματία, εκεί που περιμέναμε να συμφωνήσει η Κυβέρνηση, βρέθηκαν 7 αιτητές για την περιοχή. Δεν πιστεύω ότι θα επενδύσει κανείς άλλος εκτός από τον Ούγγρο. Επειδή γνωρίζω καλά την υπόθεση, ο συγκεκριμένος έχει κάνει μια σοβαρή προετοιμασία και έχει μαζί του και άλλους επενδυτές. Πιστεύω ότι η επένδυση θα είναι τόσο μεγάλη, που θα επηρεάσει όλη την Κύπρο και όχι μόνο την Πάφο. Θα ξοδευτούν αρκετά δις. Σε κανένα μήνα το σκηνικό θα ξεκαθαρίσει. Βλέπω, αν θα ξεκινήσουν έργα από Σεπτέμβρη με Οκτώβρη. Χάσαμε ένα χρόνο. Περιμένω τις αποφάσεις του Υπουργείου Εσωτερικών.

Φοβάστε το ενδεχόμενο να δούμε εικόνες Κυπρίων να χάνουν τα σπίτια τους;

Γνωρίζω τη νοοτροπία του Κυπρίου. Ο Κύπριος μπορεί να περιμένει και να έχει υπομονή. Εάν όμως φτάσει στο σημείο που θα κατασταλάξει μέσα του ότι χάνει τα πάντα, νομίζω ότι πολύ εύκολα επαναστατεί. Και πρέπει αυτοί οι επενδυτές των τραπεζών να το σκεφτούν διπλά και τριπλά. Να μην τολμήσουν να αρχίσουν να ξεσπιτώνουν ή να πωλούν περιουσίες, διότι δεν θα πάνε καλά. Εάν αυτός ο κόσμος ξεσηκωθεί, δεν θα μπορεί κανείς να τον σταματήσει, ούτε η Εθνική Φρουρά, ούτε η Αστυνομία, ούτε η Κυβέρνηση ούτε κανείς.

Το Σύμφωνο Συμβίωσης, όπως όλα δείχνουν, θα αποτελεί μια νέα πραγματικότητα. Πώς σχολιάζει η Εκκλησία αυτήν την εξέλιξη;

Δεν συμφωνούμε με αυτές τις απόψεις. Όμως, γνωρίζοντας το πιστεύω και την κουλτούρα του λαού μας, δεν πρόκειται να έχουμε συμβιώσεις πολλών ατόμων, θα είναι ελάχιστες και θα είναι

από ανθρώπους που δεν είναι κοντά στην Εκκλησία. Μάλλον πιστεύω ότι και την κοινωνία την κυπριακή την αναστατώνουν όλα αυτά. Δεν είναι κάτι το σοβαρό. Δεν μας απασχολούν αυτά τα άτομα. Ο όγκος του πληθυσμού θα κάνει τη συμβίωσή του στην Εκκλησία. Δεν θέλω να δώσω άλλον χαρακτηρισμό.

Με άλλα λόγια, θεωρείται ότι δεν υπάρχει κίνδυνος διάβρωσης της κοινωνίας με το Σύμφωνο Συμβίωσης, ακόμη και να δούμε την επισημοποίηση της σχέσης δύο ομοφυλοφίλων;

Δεν θα αλλάξει η κουλτούρα αυτού του λαού. Θα είναι τόσο λίγοι και νομίζω η στάση του λαού μας απέναντι σε αυτές τις εικόνες θα είναι αρνητική. Δεν θα τους λαμβάνουν υπ' όψιν.

Δεν σας ενοχλούν δηλαδή οι παρελάσεις των gay, ακόμη και στη Λευκωσία; Δεν έχουμε μια εικόνα μετεξέλιξης της κοινωνίας;

Η κυπριακή κοινωνία είναι συντηρητική, ο θεσμός της οικογένειας είναι σε υψηλά επίπεδα, τώρα δεν μας επιτρέπει και η νομοθεσία κανένα επίθετο, διότι θα πάμε και φυλακή. Νομίζω ότι η κοινωνία θα εμέσει αυτές τις καταστάσεις. Θα μείνουν μόνοι τους. Λυπούμαστε για την κατάντια τους. Ευχόμαστε να λογικευτούν και να δουν το συμφέρον τους και το συμφέρον του τόπου. Δεν έπρεπε να συμβεί κάτι τέτοιο. Εκείνο που έχω πει και στον Υπουργό Εσωτερικών, μην πάρετε στη Βουλή θέματα υιοθεσίας, διότι τι υιοθεσία θα κάνουν δύο ομοφυλόφιλοι; Θα καταστρέψουν τα παιδιά. Θα τα φορτώσουν ψυχολογικά προβλήματα. Σε μία τέτοια εξέλιξη, η Εκκλησία θα αναγκαστεί να αντιδράσει. Πρέπει να κοιτάμε τη σωτηρία των ψυχών των παιδιών. Ελπίζω η Βουλή να μη φτάσει σ' αυτό το ανοσιούργημα.

Πώς σχολιάζετε τον σάλο που προκάλεσε η περίφημη «πισίνα» που δημιουργήσατε;

Αυτή είναι η κακεντρέχεια των δημοσιογράφων ή να πω ότι ο δημοσιογραφικός κόσμος έχει κατέλθει στο πεζοδρόμιο; Λυπούμαι που το λέω, αλλά νομίζω ότι αυτή είναι η πραγματικότητα. Δεν είναι πισίνα. Είναι 1,5μ επί 4 μέτρα. Είναι ένα υδρομασάζ που στέλνει πιεσμένο νερό. Και είναι κατόπιν συμβουλής των γιατρών. Νομίζω με βλέπει όλος ο κόσμος ότι δεν μπορώ να περπατήσω. Αυτό που έκαναν οι δημοσιογράφοι, φτάνω στο σημείο να το ονομάσω προστυχιά.

Μπορεί να πάει να τη δει όποιος θέλει. Αλλά είναι ντροπή. Την έβαλα στη βεράντα του διαμερίσματος και όχι στη στέγη, όπως έχει γραφτεί. Μπορεί ο γερανός να την έπιασε και να τη

μετέφερε. Δεν είναι πισίνα όπου ξοδεύτηκαν €200.000. Υπάρχουν σοβαρότερα θέματα να ασχολείται ο δημοσιογραφικός κόσμος και δεν είναι ανάγκη να προβάλλει αυτό το ήθος. Εάν με ρωτάτε, ευτυχώς που δεν το λαμβάνω υπ' όψιν. Μπορεί να με στεναχώρησε το θέμα κάπως, αλλά είμαι ήσυχος με τη συνείδησή μου.

Σκεφτήκατε να προχωρήσετε σε μηνύσεις;

Όχι. Έχω σοβαρότερα προβλήματα. Αλλά αυτό το ήθος θέλουν να προβάλουν οι δημοσιογράφοι σε αυτόν τον τόπο; Αν είναι αυτό, καλύτερα κανείς να μην ασχοληθεί μαζί τους. Δεν έκανα κάτι που να ντρέπομαι. Κάτι που να φοβάμαι. Γέμισαν τα sites, όπως μου είπαν. Μπήκα στα 75 μου, αλλά δεν ασχολούμαι με την τεχνολογία.

Ποια είναι σήμερα η σχέση της Εκκλησίας με τον κ. Πιτσιλλίδη;

Νομίζω ότι ο κ. Πιτσιλλίδης χρησιμοποίησε αυτήν τη συμπεριφορά διότι θέλει να πολιτευθεί, να ξανακατέβει βουλευτής. Και τον συνέφερε αυτός ο θόρυβος για να πάρει περισσότερες ψήφους. Δεν πιστεύω ότι έπρεπε να βγει στα ΜΜΕ και να είναι λαλίστατος επί παντός θέματος. Ο κ. Πιτσιλλίδης είναι καλοδιαβασμένος. Και ξέρει ότι εκείνα που λέει είναι ψέματα, όταν τα λέει για σκοπούς εντυπωσιασμού ή για να ακουστεί το όνομά του παντού. Όσα λέει ότι είναι ορθά, το ξέρει ότι είναι ορθά. Αλλά θέλει να κάνει show γύρω από το όνομά του.

Σε ένα θεολόγο δεν είναι τιμή να βγαίνει και να κατηγορεί τους πάντες και τα πάντα. Κατηγόρησε όλους τους δεσποτάδες, όλους τους Συνοδικούς ότι είναι αγράμματοι. Μπράβο σου, κ. καθηγητά, εσύ που είσαι πανέξυπνος και ξέρεις τα πάντα και είναι ο μέγας «προφέσορ». Πέντε πράγματα ξέρουν και οι Συνοδικοί. Την πόρτα μου την έχω πάντα ανοικτή για τον κ. Πιτσιλλίδη. Όποιος μου ζητήσει να έρθει, μπορεί να έρθει. Αλλά να καταφέρεται εναντίον της Εκκλησίας και να φτάνει στο σημείο να λέει «Ποιος είναι ο Απόστολος Παύλος;» ή να λέει στον Αρχιεπίσκοπο «Ποιος είσαι ρε», δεν νομίζω ότι είναι συμπεριφορές αυτές.

Πηγή: *Εφημερίδα «Σημερινή» 07 Ιούνιος 2015*